

 <p>Gdańskie Wodociągi</p>	<p>INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY</p>	<p>OBSZAR ZASTOSOWANIA (dokładnie określić kom. org. objęte obszarem instrukcji)</p> <p>GdW S.A. PODWYKONAWCY</p>
	<p>GdW/RB/IR 12</p> <p>Wydanie nr: 12 Data wydania: ...</p>	

PRACE REALIZOWANE PRZEZ WYKONAWCÓW ZEWNĘTRZNYCH (SPOZA STRUKTURY GDW S.A.)

<p><u>OPRACOWAŁ:</u></p> <p>STANOWISKO: Inspektor ds. BHP i P.Poż.</p> <p>..... podpis</p> <p><u>SPRAWDZIŁ:</u></p> <p>STANOWISKO: Dyrektor ds. Eksploatacji</p> <p>..... podpis</p>	<p><u>ZATWIERDZIŁ:</u></p> <p>Wiceprezes Zarządu R</p> <p>..... podpis</p> <p>Prezes Zarządu</p> <p>..... podpis</p>
--	---

I. Wstęp

Zakres i tryb stosowania oraz odpowiedzialność

1. Instrukcja dotyczy Wykonawców wykonujących prace zlecone i świadczących usługi w budynkach, obiektach i na terenach eksploatowanych przez GdW S.A.
2. Obowiązkiem Wykonawcy realizującego zadania na terenie GdW S.A. jest przestrzeganie prawnych przepisów bhp, przeciwpożarowych i ochrony środowiska. Niniejsza Instrukcja wyznacza dodatkowe unormowania i zasady szczególne, z którymi muszą się zapoznać wszyscy Wykonawcy oraz ich podwykonawcy i zobowiązać się do ich przestrzegania w czasie prowadzenia robót.
3. Wykonawca ma zapewnić wykonywanie prac w sposób, który nie przeszkadza i nie utrudnia toku produkcyjnego w GdW S.A. oraz nie stwarza zagrożenia na terenie wykonywanych prac. W przypadku, gdy nie da się uniknąć takiej sytuacji, Wykonawca ma obowiązek zawiadomić o tym fakcie GdW S.A. przed przystąpieniem do wykonywania prac.
4. Wykonawca ma obowiązek oświadczyć, że wszyscy jego pracownicy posiadają aktualne szkolenia w dziedzinie bhp i rozumieją zagrożenia związane z wykonywaną przez nich pracą na terenie GdW S.A. oraz zostali zapoznani z oceną ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy oraz wymaganymi instrukcjami.
5. Wykonawcy są w pełni odpowiedzialni za swoich pracowników. Są oni również odpowiedzialni za pracowników swoich podwykonawców, którzy muszą wykazywać się zrozumieniem przepisów i zasad oraz postępowaniem zgodnie z niniejszą Instrukcją.
6. Wykonawca i jego podwykonawcy w przypadku zatrudnienia osób fizycznych wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy oraz osób prowadzących na własny rachunek działalność gospodarczą zobowiązani są zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy i wykonywania zamówionych zadań. W razie prowadzenia prac w miejscu, do którego mają dostęp osoby nie biorące udziału w procesie pracy lub procesie realizacji umowy, Wykonawca i jego podwykonawcy są obowiązani zastosować środki niezbędne do zapewnienia ochrony życia i zdrowia tym osobom. W szczególności Wykonawca i jego podwykonawcy ponoszą odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w toku realizacji zadania.
7. Wykonawca ma dopilnować, żeby wszystkie prace a w szczególności prace niebezpieczne były prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przepisami wewnętrznymi GdW S.A. Wszystkie niebezpieczne praktyki prowadzenia pracy są zabronione.

Definicje.

- *Wykonawca* - kontrahent/ wykonawca robót, dostawca towarów i/lub usług, jego pracownicy i pracownicy zatrudnionego przez niego podwykonawcy, działający na terenie eksploatacji GdW S.A.
- *Inwestor* – Gdańskie Wodociągi S.A., rozumiany jako eksploatator obiektu i podmiot wprowadzający wykonawców na teren prac / GIWK jako podmiot wprowadzający wykonawców na teren eksploatowany przez GdW S.A.
- *Kierujący pracami* – osoba odpowiedzialna po stronie wykonawcy, sprawująca nadzór nad pracą oraz sprawami bhp, kierująca działaniami wszystkich pracowników wykonawcy i wyznaczona jako osoba kontaktowa ze służbami GdW.
- *Inspektor nadzoru/ Koordynator* – osoba pełniąca funkcję Koordynatora BHP w rozumieniu art. 208 K.p., wyznaczona przez GdW S.A. w porozumieniu z wykonawcą, odpowiedzialna za współpracę oraz nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników zatrudnionych w tym samym miejscu. Osobę koordynatora wyznacza się spośród inspektorów nadzoru budowlanego, gdy roboty będą wymagać nadzoru inwestorskiego w zakresie różnych specjalności ogólnobudowlanych lub inna osoba wyznaczona, dla koordynacji prac, czy świadczonych usług między wykonawcą i inwestorem. Wyznaczenie Koordynatora nie zwalnia wykonawców z obowiązku zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy zatrudnionym przez nich pracowników.
- *Nadzór BHP* – służby BHP z ramienia GdW S.A. pełniące funkcje kontrolne i prewencyjne.
- *Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia* – zwany „Planem „BiOZ”, dokument sporządzony przez Kierownika budowy, lub z jego upoważnienia przez inną osobę lub podmiot gospodarczy, gdy wykonywane roboty budowlane mają trwać dłużej niż 30 dni roboczych i jednocześnie zatrudnionych będzie co najmniej 20 pracowników lub pracochłonność wykonywanych robót przekraczać będzie 500 osobodni oraz wykonywane będą prace:
  - których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, a w szczególności przysypania ziemią lub upadku z wysokości;
  - przy prowadzeniu których występują działania substancji chemicznych lub czynników biologicznych zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu ludzi;
  - stwarzających zagrożenie promieniowaniem jonizującym;

- prowadzonych w pobliżu linii wysokiego napięcia lub czynnych linii komunikacyjnych;
- stwarzających ryzyko utonięcia pracowników;
- prowadzonych w studniach, pod ziemią i w tunelach;
- wykonywanych przez kierujących pojazdami zasilanymi z linii napowietrznych;
- wykonywanych w kesonach, z atmosferą wytwarzaną ze sprężonego powietrza;
- wymagających użycia materiałów wybuchowych;
- prowadzonych przy montażu i demontażu ciężkich elementów prefabrykowanych.

Decyzję o konieczności sporządzenia Planu BiOZ przez wykonawcę podejmuje Inspektor nadzoru/Koordynator.

- *Instrukcja bezpiecznego wykonywania robót (IBWR)* – instrukcja sporządzana przez wykonawcę, każdorazowo dla prac szczególnie niebezpiecznych lub o szczególnych zagrożeniach wykonywanych na terenie lub obiekcie GdW S.A., podlegająca zaopiniowaniu przez Służbę BHP GdW S.A. Obowiązek sporządzenia planu BiOZ nie zwalnia wykonawcy od opracowania IBWR.
- *Zagrożenia i ryzyko zawodowe oraz aspekty środowiskowe* – sytuacje opisane m.in. w „Specyfikacji istotnych warunków zamówienia” SIWZ, występujące lub mogące wystąpić na obszarze prowadzonych robót i w sąsiedztwie budynków lub terenu, ich następstwa mogą negatywnie wpłynąć na bezpieczeństwo pracowników oraz środowisko, lub zakłócić normalny proces pracy.

II. Wymagania ogólne – przed rozpoczęciem prac

1. Inwestor ma obowiązek zawiadomienia właściwego **Państwowego Inspektora Pracy** na 7 dni przed rozpoczęciem budowy lub rozbiórki, na której przewiduje się wykonywanie robót budowlanych trwających dłużej niż 30 dni roboczych i zatrudnienie, co najmniej 20 osób albo, na której planowany zakres robót przekracza 500 osobodni.
Podstawa prawna: Dz. U. Nr 47/2003 poz.401.
2. Przed rozpoczęciem robót Wykonawca winien poznać wyznaczonego przez GdW S.A. Inspektora/Koordynatora, który w razie potrzeby kontaktował będzie Wykonawcę z odpowiednimi służbami GdW S.A.
3. Inspektor/Koordynator zobowiązany jest do nadzorowania wykonywanych prac - zarówno pod względem merytorycznym jak i pod względem przestrzegania przepisów bhp i ppoż. oraz ochrony środowiska.

4. Przed rozpoczęciem prac budowlanych wiążących się ze szczególnymi zagrożeniami Wykonawca sporządza Instrukcję Bezpiecznego Wykonania Robót (IBWR), która przekazywana jest do zaopiniowania służbie BHP i przekazywana do inspektora nadzoru/koordynatora nadzorującego pracę oraz kierownika właściwego działu. W razie potrzeby na polecenie Inspektora nadzoru/koordynatora sporządzany jest również plan BIOZ.
5. W przypadku wykonywania przez Wykonawców pozostałych prac wiążących się ze szczególnymi zagrożeniami wykonywanych na obiektach GdW sporządza on Instrukcję Bezpiecznej Pracy, której wzór stanowi załącznik GdW/RB/IR12/ZK02.
6. Inspektor/Koordinator działa na podstawie uzyskanych (obowiązkowo od każdego Wykonawcy) uprawnień, co do wydawania poleceń wszystkim zatrudnionym w danym miejscu pracownikom - co czyni go odpowiedzialnym za wykroczenia z art. 283 § 1 k.p. Wzór stosowanego Zobowiązania stanowi Załącznik GdW/RB/IR12/ZK01 do niniejszej instrukcji.
7. Inspektor/Koordinator wraz z Kierownikiem komórki organizacyjnej, na której terenie wykonywana jest praca, poinformuje Wykonawcę o zagrożeniach występujących na przekazanym do pracy obiekcie/terenie, wewnętrznych aktach prawnych, procedurach i instrukcjach oraz zasadach i przepisach BHP i ppoż obowiązujących podczas wykonywania prac.
8. Potwierdzeniem obowiązku wymienionego w punkcie 7 jest zapis na formularzu GdW/PO09/ZK03 będącego załącznikiem do procedury PO09 – Komunikacja.
9. Wykonawca przekaze pracownikom własnym i podwykonawcy, informację o występującym ryzyku zawodowym związanym z rozpoznany zagrożeniem oraz określi zasady prawidłowego postępowania i stosowania środków zapobiegawczych i ochronnych, na wypadek wystąpienia awarii/zdarzeń nagłych, czy sytuacji potencjalnie wypadkowych.
10. Wykonawca otrzyma określone zalecenia z zakresu ochrony środowiska^{1*} uwzględniające możliwość wystąpienia ewentualnej awarii środowiskowej (w oparciu o aspekty środowiskowe zidentyfikowane w sytuacjach awaryjnych oraz niebezpiecznych) związanej z realizowaną usługą, sposobem przeciwdziałania i postępowania w przypadku jej wystąpienia (w odniesieniu

---

¹ **Uwaga:** Wykonawcy wybierani za pomocą postępowania przetargowego otrzymują określone zalecenia z zakresu ochrony środowiska w „Specyfikacji istotnych warunków zamówienia” SIWZ.

Natomiast wykonawcy, którzy nie są wybierani na podstawie postępowania przetargowego, o ww. zaleceniach informowani są przez kierownika obiektu lub terenu, na którym będą realizowane prace, przed rozpoczęciem robót, usług (potwierdzeniem przekazania informacji ww temacie jest podpisanie zobowiązania GdW/PB/IR12/ZK 01 przez wykonawcę).

do obowiązujących w GdW S.A. instrukcji) oraz sposobem postępowania z wytwarzanymi odpadami, które winien przestrzegać.

11. Na obiektach, na których wykonywane są prace mające bezpośredni kontakt z wodą, Wykonawca otrzymuje od kierownika obiektu lub terenu niezbędne informacje w zakresie specyficznych wymagań związanych z bezpieczeństwem wody.
12. Wykonawca przed rozpoczęciem prac związanych z procesem ujmowania, produkcji i dystrybucji wody, jest zobowiązany do przekazania kierownikowi obiektu lub terenu będącego w obszarze obowiązywania systemu zarządzania bezpieczeństwem wody, kopii aktualnych badań sanitarno-epidemiologicznych swoich pracowników oraz zatrudnianych przez siebie podwykonawców. Ponadto wykonawca dokona instruktażu swoich pracowników i zatrudnianych przez siebie podwykonawców, na bazie przekazanych przez kierownika obiektu lub terenu zaleceń dot. dobrej praktyki higienicznej, produkcyjnej, dystrybucyjnej.
13. Pracownicy Wykonawcy oraz podwykonawcy, w celu identyfikacji, podczas prowadzenia prac na terenie eksploatacji GdW, mają obowiązek stosowania jednolitych kamizelek odblaskowych (np. pomarańczowych, zielonych) umożliwiających identyfikację Wykonawcy, lub odzieży roboczej oznakowanej nazwą i/lub logiem Wykonawcy.
14. Maszyny i narzędzia Wykonawcy powinny być oznakowane w sposób umożliwiający ich identyfikację.
15. Wykonawca obowiązany jest przedstawić, na żądanie służb BHP/inspektora nadzoru/koordynatora GdW, certyfikaty na przyrządy pomiarowe i/lub narzędzia, których używał będzie na terenie GdW S.A., jeśli posiadanie takich certyfikatów jest wymagane.
16. Pracownicy Wykonawcy powinni poruszać się wyłącznie po obszarze, na którym wykonują zleczone prace (nie dotyczy pomieszczeń socjalnych, jeżeli tak postanowiono w **protokole** wprowadzania na budowę).
17. Niedozwolone jest przebywanie pracowników Wykonawcy na terenach eksploatacyjnych, w magazynach i biurach, jeżeli nie wykonują tam pracy objętej zleceniem.
18. Pracownicy Wykonawcy wykonują prace na terenie GdW S.A. w godzinach i dniach tygodnia uzgodnionych wcześniej z koordynatorem wyznaczonym przez Inwestora.
19. Inwestor zastrzega sobie prawo do przeprowadzania kontroli wszystkich pojazdów Wykonawcy wjeżdżających i wyjeżdżających z terenu GdW S.A.
20. Po wykonaniu pracy i uzgodnieniu z przedstawicielem obiektu czasu zakończenia prac danego dnia, pojazdy Wykonawcy powinny niezwłocznie opuścić teren GdW S.A.
21. Parkowanie pojazdów Wykonawcy możliwe jest tylko w miejscach do tego wyznaczonych.

22. Obowiązkiem Wykonawcy jest traktowanie wszelkich informacji uzyskanych w związku z pracą na terenie GdW S.A. jako poufnych.
23. Bez pisemnej zgody GdW S.A., Wykonawca nie może udzielać środkom masowego przekazu jakichkolwiek informacji dotyczących GdW S.A.
24. Wykonawcy robót i usług mogą fotografować obiekty i instalacje oraz wykorzystywać dokumentację eksploatacyjną i techniczną Oczyszczalni Ścieków Gdańsk „Wschód”, po podpisaniu przez osobę uprawnioną do reprezentowania Wykonawcy „Zobowiązania” stanowiącego załącznik do umowy/zlecenia i tylko w zakresie określonym w umowie/ zleceniu.

III. Wymagania szczegółowe

1. Bezpieczeństwo pracy

- 1.1. Wykonawca odpowiedzialny jest za przestrzeganie aktualnie obowiązujących przepisów bhp, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.
- 1.2. Przed każdorazowym rozpoczęciem prac Wykonawca powinien potwierdzić wyznaczonemu przez GdW S.A. Inspektorowi/Koordinatorowi, że istnieją warunki, aby prace mogły być wykonane/kontynuowane w bezpieczny sposób. Potwierdzenie może odbyć się w formie ustnej, brak uwag Wykonawcy dotyczących bezpieczeństwa pracy traktowany jest jako potwierdzenie jej rozpoczęcia.
- 1.3. W przypadku wystąpienia zmiany warunków pracy na gorsze, tzn., gdy wystąpiło zagrożenie dla zdrowia lub życia pracowników, wykonawca ma obowiązek natychmiast przerwać prace, zabezpieczyć rejon robót i poinformować Inspektora/Koordinatora, który powiadamia o tym, m.in. kierownika właściwej komórki organizacyjnej i służbę BHP.

2. Prace szczególnie niebezpieczne

- 2.1. W przypadku wykonywania na terenie GdW S.A. prac szczególnie niebezpiecznych takich jak: prace na wysokości, energetyczne, spawalnicze, oraz w strefach oznakowanych jako miejsca zagrożone pożarem czy wybuchem, pracownicy Wykonawcy powinni posiadać odpowiednie kwalifikacje, przeszkolenie oraz właściwe środki ochrony osobistej.
- 2.2. Prace szczególnie niebezpieczne powinny być określone w IBWR, a sposoby przeciwdziałania zagrożeniom opisane i wyegzekwowane przed rozpoczęciem prac.

3. Ochrona przeciwpożarowa

- 3.1. Prace powodujące zagrożenie pożarowe Wykonawca, musi wykonywać zgodnie z IBWR lub Instrukcją Bezpiecznej Pracy, a w szczególnych przypadkach np. robót energetycznych w rozdzielniach SN uzyskać od Inspektora/Koordinatora GdW S.A. „**Zezwolenie na prace pożarowo - niebezpieczne**”.

3.2. Palenie tytoniu na terenie GdW S.A. jest kategorięcznie zabronione, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych.

3.3. Niespełnienie powyższych wymagań będzie traktowane jako działanie na szkodę GdW S.A., ze wszelkimi tego konsekwencjami zastrzeżonymi w umowie.

4. Awarie/ Wypadki

4.1. Wykonawca zobowiązany jest podjąć skuteczne środki ochronne lub zaradcze w sytuacji, gdy wydarzy się w trakcie realizowania przedmiotu umowy awaria czy inne zdarzenie nagłe, mogące mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo pracowników, środowisko naturalne oraz mienie, własne i GdW S.A.

4.2. W przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej/wypadku, bez względu na ich rozmiar, każdy pracownik, który to dostrzegł ma obowiązek niezwłocznie o tym powiadomić przełożonego.

4.3. W przypadku wezwania w miejsce robót odpowiednich zewnętrznych służb ratunkowych w celu udzielenia pomocy pracownikom, czy ratowania mienia, Kierownik budowy powiadamia niezwłocznie Inspektora /Koordynatora oraz służby BHP GdW S.A.

4.4. Każdy pracownik ma obowiązek złożenia informacji przełożonemu, jeżeli dostrzegł u siebie lub innego pracownika znamiona niedyspozycji, która mogłaby być spowodowana urazem, którego doznał w procesie pracy.

4.5. Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie zgłosić Inspektorowi /Koordynatorowi lub służbie BHP Inwestora każdy zaistniały wypadek przy pracy, jak także każdy przypadek wystąpienia sytuacji potencjalnie wypadkowej.

5. Ogólne wymagania ochrony środowiska:

5.1. Wykonawca odpowiedzialny jest za przestrzeganie na terenie GdW S.A. prawnych przepisów obowiązujących aktualnie w zakresie ochrony środowiska oraz wewnętrznych instrukcji stosowanych w GdW S.A. Obowiązkiem Wykonawcy, w przypadku wystąpienia sytuacji niebezpiecznej lub awarii środowiskowej jest przerwać pracę, zabezpieczyć rejon robót, zgodnie z określonymi przez GdW S.A. zasadami oraz powiadomić o tym Inspektora/Koordynatora lub Kierownika odpowiedzialnego za obszar, gdzie wykonywane są roboty.

5.2. Materiały niezbędne do wykonania usługi, Wykonawca może magazynować na terenie GdW S.A., tylko w miejscach określonych protokołem wprowadzenia na budowę, lub miejscach wyznaczonych przez Inspektora/Koordynatora.

5.3. Zabrania się samowolnego składowania bezpośrednio na ziemi powstających w wyniku świadczenia usług odpadów, które mogłyby powodować skażenie gruntu, wody lub powietrza.

5.4. Zabrania się magazynowania na terenie GdW S.A. odpadów powstałych w wyniku świadczenia usług. Odpady te winny być na bieżąco wywożone przez Wykonawcę chyba, że sposób postępowania z odpadami został odpowiednio określony przez GdW S.A. (patrz paragraf II pkt. **10** niniejszej instrukcji).

5.5. Na terenie GdW S.A. wykonawcy **nie wolno**:

- wwozić na teren GdW S.A. jakichkolwiek odpadów
- myć pojazdów i sprzętu
- przechowywać zapasów paliwa i tankować pojazdów
- spalać odpadów
- wylewać jakichkolwiek substancji do kanalizacji lub gruntu
- negatywnie oddziaływać na środowisko, stosując maszyny, czy narzędzia pracy emitujące do atmosfery ponadnormatywny poziom hałasu

6. Uwagi końcowe

6.1. Przestrzeganie ogólnie obowiązujących przepisów prawnych oraz wewnętrznych wymagań GdW S.A. w zakresie bhp i ochrony środowiska w trakcie realizacji prac przez wykonawcę i jego podwykonawców, powinny być monitorowane przez Kierownika komórki organizacyjnej na terenie której wykonywane są roboty realizowane przez wykonawców zewnętrznych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości obowiązkiem Kierownik komórki org. jest powiadomienie Inspektora/Koordynatora robot oraz odpowiednie służby GdW S.A.

6.2. Kierownicy komórek organizacyjnych na terenie, których wykonywane będą zlecone roboty realizowane przez wykonawców zewnętrznych, powinni zapoznać swoich pracowników z treścią niniejszej Instrukcji w formie instruktażu stanowiskowego.

6.3. Instruktaż powinien zapoznać pracowników z tym, jakie wymogi prawne i organizacyjne wyznacza GdW S.A. w zakresie bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska wobec Wykonawcy zewnętrznego, aby w przypadku zauważenia odstępstw mogli prawidłowo przeciw temu zareagować.

6.4. Kierownik Działu Inwestycji i Remontów winien uwzględnić w organizacji pracy zapisy niniejszej Instrukcji.

6.5. Przestrzeganie ogólnie obowiązujących przepisów prawnych oraz wewnętrznych wymagań GdW S.A. w zakresie bhp i ochrony środowiska w trakcie realizacji prac przez wykonawcę i jego podwykonawców, może być sprawdzane przez auditorów wewnętrznych GdW S.A..

6.6. W przypadku stwierdzenia przez służby GdW S.A. nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawnych, zaleceń w zakresie ochrony środowiska lub wymagań niniejszej instrukcji przez pracowników Wykonawcy lub jego podwykonawców, GdW S.A. zastrzega sobie prawo

do zakazania wejścia na swój teren, lub usunięcia z niego osób winnych tych wykroczeń. Wykonawca jest zobowiązany wówczas do zastąpienia tych osób innymi pracownikami.

6.7. Nieprzestrzeganie wymagań niniejszej Instrukcji może doprowadzić do zerwania umowy o wykonanie danego zadania z winy Wykonawcy.

7. Wykaz załączników

7.1. GdW/RB/IR12/ZK01 – Zobowiązanie wykonawcy

7.2. GdW/RB/IR12/ZK02 – Wzór instrukcji bezpiecznej pracy dla wykonawców